

DAN, CAPITAN DE PLAI

V.ALECSANDRI A FOST UN POET, PROZATOR SI DRAMATURG CARE A CREAT O OPERA COMPLEXA, SI DEVENIND CEL MAI POPULAR SCRITOR ROMAN PANA LA EMINESCU.A SCRIS: DOINE SI LACRIMIOARE, PASTELURI, Ş.A.

IN POEMUL DAN,CAPITAN DE PLAI DE V. ALECSANDRI ESTE EVOCAT UN EPISOD DIN LUPTA EROICA A POPORULUI NOSTRU IMPOTRIVA COTROPITORILOR.EVENIMENTUL OGLINDIT IN POEM REFLECTA UN MOMENT DIN ISTORIA MOLDOVEI DE DUPA MOARTEA LUI STEFAN CEL MARE, SI ANUME INVAZIA TATARILOR SI ESTE INSPIRAT DINTR-O POEZIE POPULARA CARE CANTA FAPTELE EROICE ALE LUI DAN,CAPITAN DE PLAI CANTEC PE CARE V.ALECSANDRI L-A PUS DREPT MOTTO POEMULUI SAU.INTAMPLARILE POVESTITE URMARESC SA SCOATA IN RELIEF LUPTA DARZA A CELOR DOI BATRANI RAZBOICI,DAN SI URSAN, IMPOTRIVA TATARILOR NAVALITARI,PE CARE IZBUTESC SA-I TINA PE LOC PANA LA SOSIREA ARCASILOR DIN ORHEI.

EXPOZITIUNEA :POEMUL INCEPE CU IMAGINEA BATRANULUI DAN CARE TRAIESTE RETRAS IN MUNTI SI MEDITEAZA LA SCURGEREA TIMPULUI. EL ESTE REPREZENTANTUL TIMPULUI GLORIOS DIN VRMEA MARELUI STEFAN, PE CARE EROUL INCEARCA SA-L RETRAIASCA PRIN REMEMORAREA TINERETII SALE EROICE.EL ESTE INFATISAT IN COMUNIUNE CU NATURA IN MIJLOCUL CARIA TRAIESTE,IMPACAT CU SINE, PT. CA ARE CONSTIINTA FAPTULUI CA SI-A FACUT DATORIA LUPTAND PT TRIUMFUL BINELUI SI RASPUNZAND FARA REZERVA LA CHEMAREA TARII.

IN **INTRIGA** EROUL AFLA DIN GRAIUL A DOI STEJARI DESPRE NAVALIREA TATARILOR IN TARA.ACEASTA VESTE DETERMINA HOTARAREA LUI DE A ELIBERA TARA DE DUSMANI, DE A STRIVI TOTI LUPII. TOTI SERPII DE PE PLAI. HOTARAREA LUATA EXPRIMA PATRIOTISMUL SI SPIRITUL DE SACRIFICIU AL EROULUI.LUANDU-SI PALOSUL VECHI, CARE LUCESTE VOIOS IN MANA LUI, PORNESTE LA DRUM SPRE URSAN, VECHIUL SAU PRIETEN SI TOVARAS DE ARME.

PARTEA A TREIA REPREZINTA UN EPISOD DIN DESFASURAREA ACTIUNII, IN CARE ESTE INFATISAT DRUMUL LUI DAN SPRE URSAN . NATURA PERSONIFICATA APARE CA UN ALIAT DE NADEJDE AL ROMANILOR, SPRIJININDU-L IN ACTIUNILE SALE. POETUL IL DESCRIE SI PE URSAN , ALIAT DE NADEJDE AL EROULUI, CARE VEGHEAZA SPATIUL VAST AL CAMPIEI, UNDE ISI CRESTE HERGHELIILE DUPA VREREA MARELUI STEFAN . LA AFLAREA VESTII DESPRE NAVALIREA TATARILOR IN TARA NU SOVAIE O CLIPA SA SARA IN SPRIJINUL TARII, PORNIND LA LUPTA CU ACEEASI MANIE CLOCOTITOARE SI DORINTA DE A-I ALUNGA DIN TARA.

PARTEA A PATRA PREZINTA PORTRETUL FRUMOASEI FULGA, FIICA LUI URSAN, O APRIGA COPILA CARE IMBLANZESTE CAII SALBATICI CU ACELASI CURAJ SI PRICEPERE CA SI TATAL EI . EA PRINDE MURGUL CEL TINTAT, IL INVATA SA STIE DE FRAU SI IL DARIUESTE LUI URSAN. LASANDU-SI COPILA STAPANA PESTE HERGHELIILE ACESTA PLEACA IMPREUNA CU DAN LA LUPTA.

PARTEA A CINCEA II INFATISEAZA PE CEI DOI EROI TRECAND CU INIMA GREA PRIN LOCURILE COTROPITE DE DUSMANI, VAZAND SATELE ARZAND SI LOCUITORII TRAIND URGIA PROVOCATA DE TATARI. EI SE ARUNCA LA LUPTA UNUL DINSPRE RASARIT SI ALTUL DINSPRE APUS , CA VIFORUL , DESCHIZAND CARARI PRIN APRIGUL DUSMAN.

PARTEA A SASEA NE DEZVALUIE MINUNILE DE VITEJIEW PE CARE CEI DOI LUPTTORI DE TEMUT LE INDEPLINESC IMPRASTIIND RANDURILE TATARULOR , SPRIJININDU-SE UNUL PE ALTUL. IN TOIUL LUPTEI, URSAN ESTE RANIT DE O SAGEATA DUSMANA CARE-I PATRUNDE IN PIEPT SI IL FACE SA SE PRABUSEASCA DE PE CAL. BATRANUL DAN TINAND CU O MANA CALUL SE POSTEAZA LA CAPATAIUL PRIETANULUI SAU, AMENINTAND-I PE ATACATORI. TATARII DE LA DISTANTA, SI-AU INCORDAT ARCURILE SI AU TRAS IN DAN , RANINDU-L . SI CU ULTIMELE PUTERI EL A RAMAS ALATURI DE PRIETENUL SAU, URSAN. DE DEPARTE SE ZARESTE FULGA CALARIND UN CAL CARE A VENIT RAPINDU-SI TATAL RANIT.

IN TIMP CE TATARII SE PREGATESC SA ATACE, VIN ARCASII DIN ORHEI SI II PUN PE FUGA , SPRE DISPERAREA HANULUI CARE ISI VEDE ARMATA RISIPITA SI UMILITA DE ROMANI.

PARTEA A SAPTEA NE PREZINTA DRUMUL LUI GHIRAI PESTE NISTRU , AVANDU-L PE DAN RANIT CA PRADA SI TROFEU . ADANC UMILIT , TATARUL SE INCHIDE IN CORTUL SAU TREI ZILE SI TREI NOPTI, DUPA CARE PORUNCESTE SA FIE ADUS ROMANUL, CU GAND SA SE RAZBUNE. DAN ISI PASTREAZA CUMPATUL SI DEMNITATEA NETEMANDU-SE DE AMENINTARILE ADVERSARULUI. RASPUNSUL INTELEPT AL BATRANULUI IL PUNE PE GANDURI PE HAN:

*"CE SIMTE FIRUL IERBII CAND COASA E VECINA?
EA PLEACA FRUNTEA-N PACE, RASPUNDE CAPITANUL,
CACI ARE SA RENASCA MAI FRAGEDA LA ANUL!"*

PUNCTUL CULMINANT NE DEZVALUIE UN MOMENT DE MAXIM DRAMATISM CAND HANUL TATAR HOTARASTE CA DAN SA FIE UCIS DACA NU ISI RENEAGA LEGEA STRAMOSEASCA SAU SA FIE RASPLATIT CU DARURI MULTE DACA ACCEPTA PROPUNEREA.

DEZNODAMANTUL ESTE TULBURATOR PRIN SEMNIFICATII. GANDUL MORTII NU-L INSPAMANTA PE EROU SI PRIN REFUZUL SAU EL SE INALTA LA SACRIFICIUL DE SINE IN NUMELE CREDINTEI STRAMOSESTI. EL RESPINGE IDEEA DE SALVARE NEDEMNA IUBINDU-SI SPATIUL IN CARE S-A NASCUT SI L-A SLUJIT CU CREDINTA SI CINSTA TOATA VIATA. ACEST LUCRU ESTE SUGERAT DE DECIZIA SA FINALA: "MAI DREPT E CA SA MOR". DAN IL ROAGAPE HAN SA MAI SARUTE O SINGURA DATA PAMANTUL STRAMOSESCIMNAINTE DE A MURI. IMPRESIONAT. GHIRAI ACCEPTA : II DEZLEAGA LANTURILE SI II DA CHIAR CALUL SAU PTR A SE INTOARCE IN TARA. DUPA CE TRECE NISTRUL , BATRANUL OSTEAN RESPIRAND AERUL MOLDOVEI MAI PRIVESTE ODATA PRINTRE LACRIMI PAMANTUL TARII, APOI INGENUNCHEAZA, SE INCHINA SI SARUTA CU SMERENIE GLIA STRABUNA CE TRASARE SI CARE-L RECUNOASTE . REVENIT IN CORTUL LUI GHIRAI, ROMANUL MOARE, TREZIND ADMIRATIA DUSMANULUI.

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR

EROII POEMULUI AU PROPORTII LEGENDARE. IN VIZIUNEA ARTISTICA A LUI ALECSANDRI, DAN E MIRACULOS DE

PUTERNIC IN LUPTA, DUSMANII SUNT INGROZITI LA VEDEREA
LUI SI NU INDRAZNESC SA
IL ATACE. PE DE ALTA PARTE, DAN PRICEPE GLASUL NATURII
INTELEGE GRAIUL STEJARILOR CARE II ANUNTA NAVALIREA
TATARILOR, VULTURII SI ALII II CALAUZESC DRUMUL, RAUL
ISI MICSOREAZA UNDELE CA SA POATA TRECE DAN. ACESTE
ELEMENTE DE LEGENDA AU SI ROLUL DE A SUGERA INFRATIREA
DINTRE AMUL DIN POPOR SI NATURA PATRIA.